

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Stichting Wemos

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1067175-159471-VGP

Uw brief

Bijlage(n)

-

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 13 december 2016

Betreft Brief maatregelen tegen hormoonverstorende stoffen

Geachte mevrouw M.,

In uw brief van 1 december 2016 vraagt u aandacht voor de blootstelling van Nederlandse burgers aan hormoonverstorende stoffen. U pleit daarbij voor drie maatregelen. Hieronder reageer ik op deze drie voorstellen.

Allereerst stelt u voor om over te gaan tot een verbod van bisphenol A in verpakkingsmateriaal. Het kabinet heeft de aanpak van bisphenol A (BPA) toegelicht in de brief naar aanleiding van de studie van het RIVM naar de gezondheidseffecten van BPA (Kamerstuk 32793, nr. 208). Daarin staat dat de blootstelling aan BPA omlaag moet, maar dat een verbod niet wenselijk is. Van alternatieve stoffen waarnaar onderzoek is gedaan, is niet zonder meer vastgesteld dat ze veiliger zijn. Van andere alternatieve stoffen zijn de gevolgen onvoldoende onderzocht. Een verbod verdient geen navolging, omdat fabrikanten dan worden gedwongen alternatieven te gebruiken in hun producten, waarvan de veiligheid niet is vastgesteld.

Daarom heb ik ingezet op maatregelen om de blootstelling aan BPA te verminderen. Hiervoor is inzicht nodig in de actuele situatie van de belangrijkste bronnen van BPA waaraan de consument wordt blootgesteld. Het RIVM voert dit onderzoek uit. De resultaten van het onderzoek zijn in 2017 beschikbaar. Met de ziekenhuiskoepels NVZ en NFU en de beroepsverenigingen NVOG en NVK loopt overleg om BPA en de weekmaker DEHP in medische hulpmiddelen op kinderafdelingen en intensive care units voor pasgeborenen op een verantwoorde manier terug te dringen.

Ik heb het RIVM opdracht gegeven een document op te stellen waarin in begrijpelijke taal informatie wordt gegeven over hormoonverstorende stoffen. De tekst is nagenoeg gereed en wordt op dit moment afgestemd met een brede groep experts en professionals van de doelgroep. De verwachting is dat de tekst rond februari/maart 2017 online beschikbaar komt. Tot slot is in overleg met enkele vertegenwoordigers van de industrie gesproken over het terugdringen van het gebruik van BPA in consumentenproducten, zoals bijvoorbeeld verpakkingsmaterialen.

In april van dit jaar heb ik het RIVM-rapport over BPA aan de European Food Safety Authority (EFSA) aangeboden. De EFSA bevestigt het RIVM-standpunt dat BPA effect heeft op het immuunsysteem, maar ziet onvoldoende reden om de grenswaarde voor BPA tussentijds aan te passen. De EFSA neemt de uitkomsten mee met een evaluatie van de norm in 2017.

Kenmerk
1067175-159471-VGP

Vervolgens dringt u er op aan dat geïnvesteerd wordt in de ontwikkeling en stimuleren van het gebruik van veilige alternatieven voor hormoonverstorende stoffen. Daarbij noemt u de vervanging van BPA door alternatieven. U geeft aan dat de overheid daarbij een belangrijke rol kan spelen. Het is echter primair de verantwoordelijkheid van de producent en de verkoper om veilige producten op de markt te brengen. De overheid treedt daarbij kaderstellend op maar neemt deze verantwoordelijk niet over. Bedrijven investeren in onderzoek naar en ontwikkeling van alternatieven voor BPA. Een aantal bedrijven, bijvoorbeeld in de (fris-) drankenindustrie, heeft de coatings van de blikjes vervangen door een variant zonder BPA. Tot nu toe is het nog niet gelukt voor alle situaties een alternatief voor BPA te vinden. Bijvoorbeeld voor verhoogde temperatuur en zure omgeving zijn nog geen alternatieven beschikbaar.

Ten slotte beveelt u aan een nationaal biomonitoringsprogramma op te zetten om de blootstelling van onze bevolking aan hormoonverstorende stoffen maar ook andere schadelijke stoffen te meten. Het RIVM participeert vanuit Nederland in het project European Human Biomonitoring Initiative (HBM4EU). Deze samenwerking is gericht op een gecoördineerde en geharmoniseerde manier de blootstelling van de bevolking van Europa aan chemische stoffen te volgen, zodat de informatie beschikbaar komt om de potentiële effecten op de gezondheid aan te kunnen pakken. Deze Europese samenwerking heeft grote voordelen omdat het volume aan metingen veel groter is en er daarmee de conclusies een grotere betrouwbaarheid hebben.

Hormoonverstorende stoffen hebben onverminderd mijn aandacht. Ik ben in deze brief specifiek op uw voorstellen ingegaan maar voor uitgebreidere informatie over de Nederlandse inzet op chemische stoffen waaronder ook hormoonverstorende stoffen verwijs ik u naar de brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 31 oktober 2016¹.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers

¹ Kamerstuk 28663, nr. 66.